

دکتر ولایتی درخصوص نظم نو حاکم بر دنیا و وضع ترامپ در آن تبیین کرد

چین قدرت اول بالقوهٔ دنیا

علی اکبر ولایتی، مشاور امور بین الملل مقام معظم رهبری اجلاس اخیر سرران سازمان همکاری شانگهای را از مهم‌ترین نشست‌های تاریخ جهان برشمرد و ارزیابی کرد این سازمان در آینده نقش اول را در تعیین سرنوشت جهان ایفا خواهد کرد. وی در گفت‌وگو با تسنیم در پاسخ به این سؤال که نشست سران شانگهای در چین چه اثراتی در صحنه بین‌المللی داشته است، گفت: «بیست‌وپنجمین اجلاس سران شانگهای ۹ و ۱۰ شهریور با حضور بیش از ۲۰ رهبر غرب‌گریی جهان و نیز دبیرکل سازمان ملل متحد در تیانجین چین برگزار شد. این اجلاس بزرگ‌ترین و مهم‌ترین اجلاس مقایسه با اجلاس‌های گذشته است و ارزیابی اولیه صاحب‌نظران سیاسی بر این است که این اجلاس یکی از مهم‌ترین نشست‌های بین‌المللی تاریخ جهان است.

■ ■ ■

■ صدای شکستن استخوان سازمان ملل به گوش جهانیان رسید

مشاور بین‌الملل مقام‌معظم‌رهبری در تشریح سه اثر مهم اجلاس سازمان همکاری شانگهای گفت: «اولاً، صدای شکستن استخوان‌های سازمان ملل متحد به گوش جهانیان رسید و عملاً می‌توان به‌صراحت آغاز مرحله «به تاریخ سپرده شدن این سازمان» همچون «جامعه ملل» را اعلام کرد. ثانیاً، چین نشان داد قدرت اول جهان به‌صورت بالقوه است و در آینده نزدیک، بالفعل قدرت اول جهان خواهد شد. ثالثاً، چین نشان داد با صبر و متانت در حال خاموش کردن صدای پای ترامپ است.

ولایتی افزود: «عقیده اهل سیاست بر این است که ترامپ راهی را در پیش رفته بود که رئیس آلمان نازی در گذشته از مایش کرده و توانسته بود جهان غرب را با آغاز جنگ جهانی دوم در سپتامبر سال ۱۹۳۹ مرعوب کند، عملاً تجربه حرکت قلدر مآبانه هیتلر توسط ترامپ تکرار شد.» وی با بیان اینکه در آن زمان (پیش از آغاز جنگ جهانی دوم) انگلیس در اوج قدرت خود و فرانسه بعد از ناپلئون بناپارت کشورهای قدرتمند بودند و ایتالیا بعد از جوزپه گازیالدی (فرمانده جنگ‌های وحدت ایتالیا) قدرتمند شد، ادامه داد: «این سه مرعوب هیتلر شدند و اکنون تاریخ تکرار شده است، به‌تعبیر برخی مورخان تاریخ تکرار وقایع است، ترامپ بدون پند گرفتن از آنچه در گذشته رخ داده است، آن راه را می‌رود که این، راه مطلوبی برای وی نخواهد بود.» ولایتی تصریح کرد: «کاری که ترامپ در این زمان می‌کند، پیش تر هیتلر انجام داده است. آخرین اقدامی که ترامپ انجام داد پیمان آلاسکا بود که بدون مشورت با همتایان غربی خود در رابطه با اوکراین معاهده بست و خیلی زود در اجلاس شانگهای معلوم شد که سرش به سنگ خورد.» مشاور مقام‌معظم‌رهبری در امور بین‌الملل خاطرنشان کرد: «چهارشنبه ۱۲ شهریور ترامپ در مصاحبه‌ای در خصوص موضع پوتین، رئیس جمهور روسیه برای صلح اوکراین گفت ما رابطه خوبی با هم داشتیم اما من از پوتین ناامید شدم، سپس نوشته‌ای به‌صورت کنایه منتشر کرد. ترامپ در آن نوشته گفت تبریک می‌گویم، اجتماع پوتین، شی جین پینگ و کیم جون‌اون در شانگهای علیه آمریکا موضع گرفتند.» ولایتی با ابراز اینکه ترامپ در دوره جدید به‌دنبال ایجاد جهان دوقطبی همچون بعد از نشست یالتا (۱۹۴۵) است، اضافه کرد: «ترامپ بدون هماهنگی با متحدان خود در اروپا کارهای خود را پیش برده و هدف‌های سابق خود را دنبال کرده است.» وی افزود: «ترامپ در سفر به کشورهای حوزه خلیج‌فارس پول زیادی جمع کرد، خود ترامپ در منظره با کلیتون در رقابت‌های دوره اول ریاست جمهوری خطاب به وی گفته بود دموکرات‌ها داعش را به وجود آورده‌اند. جولانی در آن زمان به نام ابوبکر البغدادی نفر دوم داعش بود، اما همین فرد اکنون با کمک آمریکا و برخی از طرف‌های منتفقا ای کشور سوریه را متلاشی کرد و دست در دست ترامپ داد. ترامپ حتی در مواقع مختلف روسای کشورهای اروپایی متحد خود از جمله انگلیس را تحقیر کرده است.» ولایتی در ادامه اظهار داشت: «کشورهای اروپایی در این مدتی که ترامپ بر سر کار آمده است، بارها مورد تحقیر قرار گرفته‌اند اما هیچ‌کدامشان جرئت نداشتند مقابل اقدامات ترامپ ایستادگی کنند، لذا به‌نوعی شروع به کارهای ایدئایی علیه کشورهای مستقل مانند ایران کردند، از جمله می‌توان به اقدامات آنان در طرح مکانیسم ماشه اشاره کرد، پس درخواست برای لغال شدن مکانیسم ماشه توسط اروپایی‌ها در

شورای امنیت سازمان ملل در حقیقت واکنشی به اقدامات ترامپ در یکه‌تازی در صحنه بین‌المللی علیه آنان است.»

وی با اشاره به عدم توجه ترامپ به خواست اروپایی‌ها در خصوص اوکراین، بیان کرد: «آخرین اقدامی که ترامپ در این باره انجام داد این بود که در مخالفت با اروپایی‌ها اعلام کرد حق با روسیه است و اوکراین باید از تقاطعی که روسیه تصرف کرده، از جمله کریمه در سال ۲۰۱۴ و همچنین مناطقی که طی جنگ اخیر به دست آورده صرف نظر و آن‌ها را به روسیه واگذار کند و اگر اوکراین کمک می‌خواهد باید هزینه بپردازد. این موضع مشخصاً در مخالفت با منافع اروپایی‌هاست.»

■ عیناً کارهای هیتلر توسط ترامپ صورت می‌گیرد

مشاور مقام‌معظم‌رهبری در امور بین‌الملل ب‌ا تصریح به اینکه کارهایی که هیتلر با کشورهای مختلف انجام داد، عیناً توسط ترامپ نیز تکرار می‌شود، توضیح داد: «هیتلر قبل از شروع جنگ دوم جهانی همه موافقتنامه‌های خود با بقیه کشورهای را زیر پا گذاشت. وی قبل از آغاز جنگ دوم جهانی با کشورهای اروپایی قراردادهای مودت و عدم‌تجاوز امضا کرد، اولین قرارداد، قرارداد ۱۹۳۸ مونیخ با سه کشور انگلیس، فرانسه و ایتالیا بود و سپس قراردادی با شوروی در تاریخ ۲۳ اوت ۱۹۳۹ مبنی بر عدم‌تعرض بست. هیتلر با حمله به شمال اروپا از طریق هلند و بلژیک در سال ۱۹۴۰ وارد فرانسه شد، همچنین از طریق ۶۰۰ هواپیماهای جنگی به لندن حمله کرد و در سال ۱۹۴۱ در عملیات بارباروسا به شوروی حمله کرد.» وی اضافه کرد: «روز پنجشنبه ماکرون رئیس‌جمهور فرانسه نشست با مقامات ۳۳ کشور اروپایی داشت و در نهایت اعلام کرد ۲۶ کشور آماده‌اعزام نیرو برای تضمین امنیتی به اوکراین هستند. حاصل جمع‌بندی مطالب فوق‌الذکر نشان می‌دهد ترامپ مزه تلخ شکست را به آنان چشاند و کامشان را تلخ کرده است.»

■ ایران، چین و روسیه نقش اساسی در شانگهای دارند

ولایتی در ادامه در پاسخ به این سؤال که نشست سران سازمان همکاری‌های شانگهای چه نکات مثبتی به‌همراه داشته است، گفت: «شی جین‌پینگ بعد از سال‌ها حکومت موفق توانست میوه تلاش‌های مهم و متانتی را که بر اساس عقل چینیسی انجام داده بود، در این اجلاس ببیند و حتی رقیب قدیمی خود نارندرا مودی، نخست‌وزیر هند را وارد پکن کند، در حالی که پیش از آن ترامپ، نخست‌وزیر هند را در بهمن ۱۴۰۳ و در ملاقاتی در واشنگتن شمامت کرد که چرا وی از روسیه نفت ارزان می‌خرد.»

وی افزود: «مودی به‌عنوان نخست‌وزیر بزرگ‌ترین کشور به‌لحاظ جمعیتی با تمدن چند هزارساله و دارای شخصیت بزرگی چون گاندی است و مسلمانان همراه هندوها حاضر نیستند که زیر بار تحمیل‌های ترامپ بروند، بنابراین زودتر از آنچه

■ ■ ■

ترامپ پس از اعتراف به شکست در برابر چین در جذب هند و روسیه برای این پیوند جدید آرزوی آینده موفق کرد

شکست هندی ترامپ

برگزار می‌شود. برخلاف این ادعاها زلنسکی از پذیرش شرایط تعیین شده طفره رفت و روسیه نیز اعلام کرد برگزاری چنین نشستی در دستور کار نیست. پس از شکست رویارووشی در مورد پایان جنگ در اوکراین، ۱۱ شهریور ترامپ در مصاحبه‌ای با برنامه رادیویی اسکاتلند چنین‌گزار گفت: «من از پرزیدنت پوتین بسیار ناامیدم، می‌توانم این را بگویم، و ما کاری خواهیم کرد تا به زنده ماندن مردم کمک کنیم.» پیش از این نیز ترامپ در دیدار اخیر با زلنسکی اعتراف کرده بود: «فکر می‌کردم پایان دادن به جنگ اوکراین آسان باشد، اما اصلاً آسان نیست.»

■ متحد سابق هم رفت

هند همواره به عنوان یکی از متحدان آسیایی آمریکا شناخته می‌شد تا جایی که آمریکا با ضرب دادن به موقعیت هند در انعقاد پروژه‌های مشترک از جمله کریدور آیمک تالش داشت قریق قدرتمند برای چین در آسیا ترانیدشه و مانع از برتری پکن شود. ترامپ اما با اقدامات خودش دهلی را تا حدی از خود رنجاننده که وزیر خارجه هند صریحاً در مقابل مطالبه آمریکا مبنی بر عدم خرید نفت روسیه توسط هند واکنش نشان داد.

پس از آنکه ترامپ آتش‌بس میان پاکستان و هند را به نام خود ثبت کرد این گزاره در هند تقویت شد که فشارهای آمریکا برای پایان تنش بین هند و پاکستان صرفاً با هدف کسب منافع فردی ازجمله جایزه نوبل صلح بوده و مواضع دو کشور در مورد این تنش نادیده گرفته شده است. علاوه بر این اعمال تعرفه‌های اقتصادی سنگین ۵۰ درصدی بر واردات آمریکا از هند طبعاً بسیاری از شرکای آمریکایی هند را از این کشور جدا می‌کند. این کهن‌شا باعث شد تا هند برای اینکه جلوی تحکم واشنگتن را بگیرد تصویری از تمایل به همکاری با سایر قدرت‌های شرقی ارائه دهد.

سوبرامانیم جایشانکار، وزیر خارجه هند در واکنش به فشارهای آمریکا برای توقف خرید نفت از روسیه تأکید کرد: «ایالات متحده و کشورهای اتحادیه

آمریکا و غرب فکر می‌کردند مجموعه شانگهای به نتایج ارزشمندی رسیده است که بی‌تردید عملاً در آینده نقش اول را در تعیین سرنوشت جهان دارد.» ولایتی تصریح کرد: «همه کشورهای عضو شانگهای و خصوصاً چین، روسیه، ایران نقش بسیار اساسی دارند، زیرا این سه کشور به‌اضافه هند کشورهای به‌معنای واقعی کلمه مستقلند و قدرت حفظ استقلال خود را دارند، بنابراین در زمانیشی تصرف کرده، از جمله کریمه در سال ۲۰۱۴ و همچنین مناطقی که طی جنگ نشان داده ظرفیت یک کشور بزرگ را دارد و توانسته آمریکا را به‌عنوان قدرت بزرگ جهان در جنگ تحمیلی ۱۲روزه شکست دهد و نخستین کشوری است که با ششامت به اسرائیل حمله کرد و این طرف اسرائیلی و آمریکایی بودند که تقاضای آتش‌بس کردند.» مشاور مقام‌معظم‌رهبری در امور بین‌الملل یادآور شد: «زمانی در حکومت بایدن، آمریکا، انگلیس، استرالیا و ژلاندنو پیمان مشترک دریایی به‌نام «اکوس» بستند و هدفشان محاصره چین بود ولی ایران، روسیه و چین متقابلاً رزمایش نظامی در تقابل با خطرات مجموعه اکوس علیه چین انجام دادند.» وی خاطر نشان کرد: «کنته مهم‌تر اینکه یکی از ارکان جدید جبهه مقاومت، یعنی یمن به‌سرکردگی سید بدرالدین عبدالملک الحوثی که یکی از بازوهای جبهه مقاومت است و بر باب‌المنذب مسلط است، کشتی‌های رژیم صهیونیستی و آمریکا را مورد تهاجم قرار داد و ناو بزرگ آمریکایی ترومن را زیر ضرب برد، ترامپ دستش را بالا برد و تقاضای آتش‌بس با یمن کرد و عملاً موضوع تهدید آمریکا علیه چین، توسط ایران و جبهه مقاومت کم‌رنگ شده است.»

■ آینده شکل و محتوای متفاوتی نسبت به گذشته خواهد داشت

ولایتی در پاسخ به این سؤال که شانگهای چه ظرفیتی برای مقابله با نظم یک‌جانبه‌گرای آمریکایی دارد، اظهار داشت: «مجموعه شانگهای به‌اضافه بریکس ترکیبی از چین، روسیه، ایران، آفریقای جنوبی، برزیل و هندند و جدای از یکدیگر نیستند. دنیای آینده چیز دیگری می‌خواهد و شکل و محتوای متفاوتی نسبت به گذشته خواهد داشت. خیلی زود ترامپ سرش به سنگ خورد و نشانه بارز آن می‌توان نشست اخیر در پاریس ذکر کرد.» وی ادامه داد: «در نشست پاریس ۲۳ کشور از اروپا شرکت داشتند. در نشست پاریس ۲۶ کشور اعلام آمادگی کردند تا نیروی نظامی بین‌المللی به‌عنوان بخشی از تضمین‌های امنیتی برای مردم اوکراین پس از توافق صلح اوکراین اعزام کنند، قبل از نشست هم‌انسترو ویتکاف، نماینده ترامپ جلسه‌ای با پمپلیمات‌های انگلیس، فرانسه، آلمان، ایتالیا و اوکراین داشته است، در مقابل واکنش‌های آمریکا زانم خارواو، سخنگوی وزارت خارجه روسیه سخنان تندی علیه ترامپ داشت و گفت خوب است ترامپ به فکر آمریکا باشد و اگر می‌خواهد کاری انجام دهد، مناسب است که به داد شهرهای در حال خطر آمریکا نظیر دیترویت، فیلادلفیا و لس‌آنجلس که مردم آنان در حال مرگ هستند، برسد.» مشاور مقام‌معظم‌رهبری با ابراز اینکه این برخوردهای سریع و خشن بین دوطرف در فاصله کوتاهی پس از اجلاس آلاسکا

نشان می‌دهد دوران‌دیشی ترامپ ساده‌انگارانه‌تر از هیتلر است، گفت: «پوتین هوشمندانه عمل کرد، به این طریق که بعد از نشست آلاسکا به شانگهای رفت و نقش اساسی در پایه‌گذاری دنیای آینده بدون حضور هژمونی آمریکا و قدرت‌های غربی داشت و صراحتاً اظهار نمود که جهان تک‌قطبی باید از بین برود.»

■ ایران آیندهٔ روشنی خواهد داشت

ولایتی در پاسخ به این سؤال که ایران چگونه می‌تواند از این ظرفیت‌های موجود استفاده و خود را تقویت کند، تأکید کرد: «ایران کشوری منسجم و مقتدر با رهبری شجاع و بصیر و جهان‌شناس است. اینجانب که از ابتدای پیروزی انقلاب خدمت مقام‌معظم‌رهبری تلمذ کرده‌ام به‌صراحت عرض می‌کنم در جهان کسی را به هوشمندی در شناخت مسائل جهانی مانند حضرت آیت‌الله خامنه‌ای نمی‌شناسم، فلذا گام‌های بسیار ارزشمندی توسط ایشان برداشته شده و دکتر پزشکیان فردی فعال و هماهنگ با رهنمودهای ایشان است و تاکنون پیش رفته‌ایم، بعداً نیز آینده روشنی خواهیم داشت، به‌شرط آنکه همچنان انسجام ملی و اتحاد مقدس خود و نیروهای دفاعی را حفظ کنیم و افراد سیاسی در رابطه با حفظ عزت و سربلندی کشور بزرگ و الهی ایران ید واحد باشند.» وی افزود: «اینجانب در یکی از پیام‌ها در شبکه ایکس به عرض رساندم که قرآن کریم ۱۶ آیه در محاسن ذوالقرنین که فردی صالح و به‌دنبال عدالت و آسایش مردم جهان بود، دارد. در قرآن کریم از ذوالقرنین به‌عنوان فردی صلح‌طلب و سزاندنه که هر کجا پا می‌گذاشت به‌تعبیر قرآن مردم را به صلاح و دوستی دعوت می‌کرد، یاد شده است.» مشاور مقام‌معظم‌رهبری ادامه داد: «قرآن کریم در سوره کهف در آیه‌های ۸۲ تا ۹۹ می‌فرماید ما ذوالقرنین را امکانات دادیم و او به‌سمت مغرب رفت به جایی که خورشید در آب گل‌آلود غروب کرد. قومی که آنجا بودند به او گفتند آیا تو می‌خواهی ما را عذاب کنی یا آن‌که رفتار خوب داشته باشی؟ ذوالقرنین گفت اگر ظلم کنید عذاب می‌کنم و اگر سمت خدا برگردید کمک خواهم کرد. سپس به جایی رفت و قومی را مشاهده کرد که خانه نداشتند و زیر چادر زندگی می‌کردند و بعد به‌سمتی رفت که مردم زندگی می‌کردند و می‌خواستند سدی درست کنند تا جلوی قوم وحشی را بگیرند، به آنان گفت صفحات آهن بیاورید تا مس را ذوب کنیم. سدی بنا کرد.» وی اضافه کرد: «در اوایل تاریخ اسلام مورخین اسلامی تحت‌تأثیر ترجمه کتاب یکی از پیروان و مریدان اسکندر گفتند تصور می‌شود ذوالقرنین همان اسکندر است. بعضی دیگر گفتند ذوالقرنین اهل یمن و از حمیری‌ها بود. تا اینکه مرحوم ابوالکلام آزاد از مفسران بزرگ هند که وزیر فرهنگ گاندی بود گفت قرن به‌معنای شاخ است و نه اسکندر دو قرن زندگی کرد و نه دو شاخ داشت. در حالی که در حجارِی‌های به‌جامانده از کوروش وی مانند رستم کلاه خودی بر سر داشت که دو شاخ داشت. در نهایت علامه طباطبائی گفت بر اساس تحقیقات انجام‌شده ذوالقرنین به کوروش شبیه است. آیت‌الله مکارم شیرازی و ده نفر از مفسرن معاصر همه به این سمت گرایش پیدا کردند که ذوالقرنین همان کوروش است، همچنین سید احمد خان، عالم و مفسر هندی و پایه‌گذار دانشگاه اسلامی علیگره نیز همین نظریه را تأیید نموده است.» ولایتی با ابراز اینکه تاریخ کوروش همین نظریه را تأیید نموده داد: «وی اول به شهر لیدی که پایتخت آن سارد بود در غرب ترکیه امروزی (دریای اژه) رفت و مطابق فرمایش قرآن کریم آب گل‌آلود بود (چون عمقش در ساحل کم است)، بعد به شرق و آسیای مرکزی رفت و به آنان کمک کرد و سپس به قفقاز رفت و سد را ساخت و اکنون آثار آن سد در منطقه گرجستان و آذربایجان به نام داریان موجود است.» وی افزود: «کوروش به بابل حمله کرد که توسط آشوری‌ها اداره می‌شد. اولین پادشاه آشوری بخت النصر نام داشت و وی به بیت‌المقدس حمله کرده بود و هند چادر یهودی را به قتل رساندند و هزاران یهودی را اسیر کرد و به بابل آورد، کوروش به آنجا رفت و آن شهر را از دست آشوری‌ها آزاد کرد، فلذا در بعضی روایات یهود از کوروش تقدیر شده، بعضی متأسفانه یهودیان آن زمان را با صهیونیست‌ها مقایسه می‌کنند. دانیال نبی نیز در خوابی دید شخصی که دو شاخ دارد یهود را نجات خواهد داد.» ولایتی در آخر گفت: «یکی از مورخان غربی در رابطه با عظمت تمدن ایرانیان چنین می‌گوید ایرانیان توانستند در ۲۵۰۰ سال پیش امپراتوری شکل دهند که در رأس آن‌ها اشش‌خاصی مانند کوروش بودند در حالی که یونانی‌ها در آتن و اسپارت توانستند متحد شوند و کشور تشکیل دهند.»

■ ■ ■

ترامپ پس از اعتراف به شکست در برابر چین در جذب هند و روسیه برای این پیوند جدید آرزوی آینده موفق کرد

شکست هندی ترامپ

روپا، با وجود انتقاد هایشان، همچنان از هند نفت خریداری می‌کنند. اگر مشکلی با خرید سوخت‌های فسیلی از هند دارید، کافی است دیگر نخرید. هیچ‌کس شما را مجبور به خرید نمی‌کند. اما اروپا می‌خرد، آمریکا می‌خرد. اگر خوشتان نمی‌آید، نخرید.» وزیر خارجه هند با این اظهارات این پیام را داد:

که این طرف غربی است که کسری انرژی خود در اثر قطع روابط با روسیه را از کانال واسطه هند جبران می‌کند. واسطه‌ای که صرفاً پلی برای انتقال نفت روسیه به اروپا از مسیری دیگر است. هند با حضور پررنگ در نشست شانگهای و شرکت در رژه پرپوزی چین پیام خود را این‌گونه تکمیل کرد که در صورت تصمیم اروپا به قطع واردات انرژی از مسیر هند، دهلی مقاصد جایگزین دیگری برای صادرات خود دارد. اقتدارگرایی ترامپ باعث شد تا متحد سنتی آمریکا در آسیا تصمیم بگیرد به‌مرور خود را به اتحاد شرقی نزدیک‌تر کرده و گروه‌هایی همچون بریکس و شانگهای را در نظم جدید جهانی جدی‌تر دنبال کند. تغییر جوهرگ اون، رهبر کره شمالی تصویری قدری برای ترامپ سنگین بوده که او را ناچار به اعتراف در مورد درزیده شدن هند توسط چین کند و از سر استیصال برای تقویت این پیوند شرقی دعا کند.

■ عکس‌های یادگاری که پاره می‌شوند

ادعای مدیریت چالش‌های بین‌الملل با استفاده از «رفاقت» و «عکس یادگاری» مربوط به یک سال اخیر تصدی دولت آمریکا توسط ترامپ نیست. او پیش از این در دور اول ریاست‌جمهوری خود نیز به دنبال آن بود تا با گرفتن عکس یادگاری با کیم جونگ اون، رهبر کره شمالی تصویری اغراق شده از صلح‌طلبی خود بسازد اما این رویکرد از همان عکس یادگاری فراتر نرفت. درحالی‌که ترامپ بارها تلاش کرده از دوستی خود با رهبر کره شمالی داستان‌سرایي کند، این روزها شاهدیم که دیگر این کشور صرفاً در سطح یک تهدید امنی بالقوه عمل نمی‌کند و با فرستادن نیرو به روسیه وارد فاز عملیاتی در تقابل با نا‌تو و دولت‌های غربی شده و خود را به تهدیدی